

Referenties voor Verbindend Communiceren (Workshop 2)

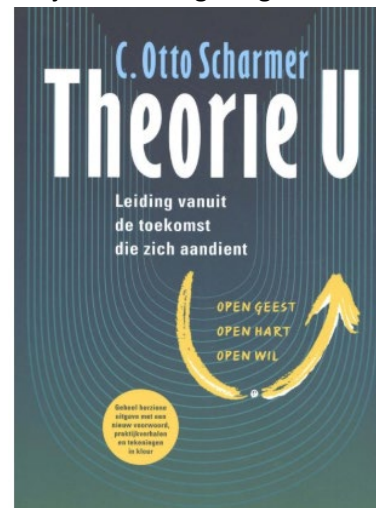
1. Soorten gesprekken

- <http://www.mspguide.org/tool/4-types-conversations>

C. Otto Scharmer: Theorie U – Leiding vanuit de toekomst die zich aandient

Theorie U gaat over persoonlijk leiderschap, met als kernvraag: Hoe kan ik als mens een volstrekt eigen bijdrage leveren aan de maatschappij, die tegelijkertijd aansluit bij wat de omgeving echt nodig heeft? Otto Scharmer nodigt ons uit om de wereld op een nieuwe manier te zien. Waar en hoe we onze aandacht inzetten is de sleutel tot wat we creëren. Hetgeen ons vaak weerhoudt om 'in het nu te zijn', is wat Scharmer onze blinde vlek noemt, een plek in ons innerlijk waaruit we handelen. Het is van het grootste belang om ons van deze blinde vlek bewust te worden. Door het U-proces te doorlopen leren we in contact te komen met ons ware zelf. Scharmer noemt dit 'presencing', 'to sense and bring in the present one's highest future potential', ofwel het hoogst haalbare toekomstige potentieel waar te nemen en in het nu te realiseren. Theorie U wordt daarom gezien als het nieuwe managementboek van deze tijd: niet uitgaan van het verleden, maar uitgaan van hoe de toekomst zich in het nu manifesteert! Inmiddels werken wereldwijd vele organisaties en adviseurs volgens Theorie U.

ISBN 9789060388204

- **Otto Scharmer & Katrin Kaufer: Leiden vanuit de toekomst – Van ego-systeem naar eco-systeem**

Otto Scharmer en Katrin Kaufer maken een grondige analyse van de onderliggende oorzaken van de economische, sociale en spiritueel-culturele crises van onze tijd. Voorts bieden zij een praktische methode waarmee leiders de belangrijkste uitdagingen van onze tijd kunnen aangaan om een economie te creëren die zorg draagt voor het welzijn van iedereen. We moeten af van een verouderd ego-systeem-bewustzijn dat zich volledig richt op het welzijn van het individu - hetzij een enkel persoon, een groep, een organisatie of een land - en streven naar een eco-systeem - bewustzijn dat de nadruk legt op het welzijn van het geheel. Scharmer en Kaufer nemen de lezer mee op een tot nadenken stemmende reis vol met voorbeelden uit de praktijk die leiders en vernieuwers zullen helpen bij het transformeren en vernieuwen van het bedrijfsleven, de maatschappij en zichzelf. Zij presenteren een beproefd programma voor het ontwikkelen van leiderschapskwaliteiten, dat zal leiden tot innovatie in alle maatschappelijke sectoren en tot het creëren van een duurzame economie.

ISBN 9789060386606

- **Esther de Haan & Eva Beerends: Organisatieontwikkeling met Theory U**

Organisatieontwikkeling met Theory U biedt praktische handvatten die aansluiten op Presence van Peter Senge e.a. en Theory U van Otto Scharmer. Theory U biedt vernieuwende inzichten in veranderingsprocessen. Ze gaat ervan uit dat de kiemen van antwoorden op vraagstukken al aanwezig zijn, maar nog niet zichtbaar aan de oppervlakte. Organisaties wereldwijd werken inmiddels met Theory U en benutten de gezamenlijke wijsheid van groepen mensen om te komen tot daadwerkelijke vernieuwing. Maar hoe komen ze de bocht door?

Organisatieontwikkeling met Theory U laat zien hoe Theory U in de praktijk kan worden toegepast. Aan de hand van praktische werkvormen worden de mogelijkheden beschreven om het doorlopen van het U-proces te faciliteren. De cases laten ervaringen zien van onder andere KLM Cargo, Achmea, S2M, Enviu en The Hub Amsterdam bij het werken met Theory U. Het boek is daarmee een mooie tool in de gereedschapskist van organisatiecoaches, consultants en trainers die bezig zijn met organisatieontwikkeling. Esther de Haan en Eva Beerends zijn organisatie coaches. Ze faciliteren het U-proces bij organisaties die diepgaande ontwikkelingen willen doormaken, om antwoorden te vinden op de uitdagingen waarvoor ze staan. Het doorlopen van de U levert hierbij antwoorden op die duurzaam en gedragen zijn. 'I appreciate Eva and Esther's encouragement for all of us to embody Theory U and Presencing to truly bring more awareness, kindness and courage to our work and to our world' Arawana Hayashi, Presencing Institute

ISBN 9789024400850

2. Geweldloze communicatie

Appreciative Inquiry – Waarderend gesprek

- **Robbert Masselink & Jelmer IJbema: Het waarderend werkboek – Appreciative Inquiry in de praktijk**

Dit praktische werkboek hoort bij het leerboek 'Waarderend Organiseren'. Het staat vol met praktische schema's, oefeningen en tips voor het toepassen van Appreciative Inquiry (waardierend organiseren).

Na de verschijning van het leerboek Waarderend Organiseren: co-creatie van duurzame verandering, over Appreciative Inquiry, ontstond al snel de behoefte aan een meer praktische uitleg van deze relatief jonge veranderkundige methode. Dit werkboek is een receptenboek met daarin principes en de praktische toepassing van de methode, en dus een logisch vervolg op het eerste boek.

De auteurs willen met dit boek de methode toegankelijk maken voor organisaties die te maken hebben met veranderingsprocessen. Verschillende practitioners van Appreciative Inquiry hebben een bijdrage geleverd in de vorm van hun favoriete AI-techniek. Hiermee krijgen de inhoudelijke hoofdstukken over de procesfasen van Appreciative Inquiry een extra dimensie en wint het boek aan variëteit.

Het voorwoord is geschreven door dr. Ben Tiggelaar; zijn credo "dromen, durven en doen" sluit zeer goed aan op het waarderend gedachtegoed van Appreciative Inquiry.

In het boek vindt u onder meer:

- een uitleg over de vijf stappen van het proces rond Appreciative Inquiry
- het toepassen van Appreciative Inquiry bij (waarderende) interview
- werken met beelddenken
- het vertellen van verhalen
- het inzetten van waarderend organiseren bij verschillende bedrijven en instanties (bijvoorbeeld ROC's of multinationals)

Het boek is fraai uitgevoerd, full color met heel veel schema's en praktijkvoorbeelden. De illustraties zijn van Luuk Poorthuis, die ook de bijzondere voorkant ontwierp.

Een must-have voor de veranderkundige en al diegenen die zich bezighouden met de methode Appreciative Inquiry!

EAN: 9789078440505

3. Systemisch gesprek / Rake Vragen / Opstellingen

- **Boek: Rake Vragen – Breng beweging in situaties die vastzitten, Siets Bakker, Uitgeverij Het Noorderlicht.**

Als iets niet wil lukken, dat zit het ergens vast. Rake Vragen maken los wat vastzit. Stop met hard werken om problemen op te lossen. Vooral die problemen die steeds in een andere vorm terugkomen. Zoek naar de reden waarom het probleem in kwestie een goede oplossing is. Vind wat er vast zit. Rake Vragen helpen je.

Door het stellen van rake vragen komt er beweging in situaties die vastzitten. In werk en privé. Bij jezelf of anderen. Door vragen als: Van wie is dit probleem? Is het van jou of hoort het elders? Of: Waar moet de toestemming voor beweging vandaan komen? En: Wat raak je kwijt als je dit probleem niet meer hebt?

Stap voor stap leer je in dit boek hoe je dat doet, Rake Vragen stellen. Je krijgt kant-en-klare rake vragen. Je leert ook hoe je zelf je eigen rake vragen kunt formuleren. En hoe je de vraag zo kunt stellen dat het raak is.

ISBN 9789492331465

- **Kaartenset: Rake Vragen – Vragen die de weg wijzen naar de systemische lagen, Siets Bakker en Elles Kramer, Uitgeverij Het Noorderlicht.**

50 Kaarten met Rake Vragen. De vragen openen nieuwe perspectieven en brengen je op andere lagen. Iedere vraag heeft zo de potentie je wereld te veranderen. Met methodes en tips over hoe je de kaarten kunt gebruiken.

Op de achterkant staan allerlei symbolen, ook de systemische symbolen voor mannen, vrouwen en kinderen. Zo kunnen de vragen gebruikt worden in combinatie met tafelopstellingen.

De kaarten set is ontwikkeld door Siets Bakker en Elles Kramer, geïnspireerd op de vragen van Jan Jacob Stam en Anton de Kroon. De kaarten zijn mooi vormgegeven en uitgevoerd. Hier kun je altijd mee aankomen bij je cliënten en opdrachtgevers.

ISBN 9789492331038

Websites: www.rakevragen.com en www.hetnoorderlicht.com

4. Soft Systems Methodology / Critical Systems Heuristics

5. Oplossingsgericht gesprek

- **Paul Jackson & Mark McKergow: Oplossingsgericht denken, Thema Uitgeverij Schouten & Nelissen**

Veel te vaak richten organisaties hun aandacht op problemen. In plaats van vruchteloos te speuren naar de oorzaken daarvan, kunnen bedrijven zich beter concentreren op wat wél goed gaat. De focus op oplossingen maakt de weg vrij voor een positieve en pragmatische manier om vooruitgang te boeken. Oplossingsgericht denken werkt, of u nu met moeilijke mensen op het werk te maken hebt, het beste uit een team wilt halen, of lastige strategische kwesties moet ontrafelen. De methode in dit boek zorgt voor de passende oplossingen.

ISBN 9789058710437

- **Coert Visser: Doen wat werkt – Oplossingsgericht werken, coachen en managen, Van Duuren Management**

Doen wat werkt gaat over oplossingsgericht werken, een doelgerichte en respectvolle aanpak om veranderingen te bewerkstelligen. Het is een stimulerende manier om verandering in

(werk)situaties succesvol tot stand te brengen. Kernpunt daarbij is dat de methode zich richt op het onderkennen van problemen, het verhelderen van doelen, het uitvinden van wat werkt om dichterbij die doelen te komen en ten slotte: het doen wat werkt. Er wordt niet gezocht naar wie of wat problemen heeft veroorzaakt. In plaats daarvan helpt de oplossingsgerichte aanpak om wat eerder heeft gewerkt, opnieuw te benutten.

Oplossingsgericht werken biedt perspectief, versterkt optimisme en leidt tot energie en zelfredzaamheid. De methode is praktisch en simuleert betrokkenheid en samenwerking waardoor resultaten vaak duurzaam zijn. Oplossingsgericht werken kent drie belangrijke psychologische voordelen: de nadruk op het positieve biedt mensen perspectief, de aandacht voor wat er al is geeft mensen het vertrouwen dat succes bereikbaar is en het zetten van kleine stapjes geeft ze een gevoel van invloed en controle. In Doen wat werkt wordt uitgelegd wat oplossingsgericht werken voor u als manager, coach, adviseur of docent kan betekenen. De praktische uitwerkingen en herkenbare voorbeelden helpen u om oplossingsgericht werken zelf toe te passen in uw organisatie of coachings- of adviespraktijk.

ISBN 9789089650184

Deep Democracy

6. Ja Maar / Omdenken

- **Kaartenset: Ja-maar – Dilemmakaarten, Koppenhol Uitgeverij, www.ja-maar.nl**

Het werkt zo: formuleer een actueel dilemma, dat wil zeggen, formuleer een vraag die betrekking heeft op iets wat je op dit moment al dan niet wil doen. Een actie die je kunt ondernemen, bijvoorbeeld 'zal ik van baan veranderen' of 'zal ik mijn relatie voortzetten'. De vraag moet altijd te maken hebben met iets dat jij zelf kunt doen (en niet met iets wat iemand anders kan doen, vraag dus niet 'houdt zij van mij'). Gebruik geen ontkenningen als 'niet' of 'nooit', stel de vraag positief, eenvoudig eenduidig. Schud de kaarten, leg ze in een waaijer voor je, trek een kaart. Dit is het antwoord op je dilemma.

ISBN: 978-94-005-0606-0

7. Consent-Methode

- <https://rijnland-weblog.nl/2018/01/25/consent-methode/>
- <https://www.consentmethode.nl/blog/in-5-stappen-van-een-idee-naar-een-fantastisch-plan>

8. Ubuntu

9. The Work (Byron Katie):

- <https://hetnlpcollege.nl/byron-katie-4-vragen-the-work/>
- https://thework.com/wp-content/uploads/2018/02/LB_dut_29may2012_a4_web.pdf

10. Socratisch gesprek

- <https://www.lerenfilosoferen.nl/socratische-methode/>